

2023-10-27

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2023-00999

Remiss - Samråd handlingsprogram för förebyggande verksamhet och för räddningstjänst enligt 3 kap. 3 och 8 §§ i lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) för år 2024–2027

Yttrande till Södertörns brandförsvarsförbund (SBFF)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar yttrande över Södertörns brandförsvarsförbunds handlingsprogram 2024–2027, enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 27 oktober 2023.

Sammanfattning av ärendet

Nacka kommun har fått möjlighet att yttra sig över Södertörns brandförsvarsförbunds kommunala handlingsprogram 2024 – 2027, enligt lagen om skydd mot olyckor (2003:778) även förkortad LSO.

Enligt 3 kap. 3 och 8 §§ LSO ska Sveriges kommuner ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och för räddningstjänst. I handlingsprogrammet ska målen för verksamheten beskrivas tillsammans med de risker för olyckor som finns i kommunen och som kan leda till räddningsinsatser. Den riskanalys som utgör underlag till handlingsprogrammet visar att de vanligast förekommande olyckorna som brand i byggnad, brand utomhus och trafikolyckor, är verksamheten alltför dimensionerad för. Samtidigt utgör klimateffekter, med ökad risk för omfattande skogsbränder, översvämningar och stormskador samt förändringar av säkerhetsläget med avseende på antagonistiska hot av olika slag, ett ökat behov av att kunna hantera mycket omfattande och komplexa räddningsinsatser.

Ledningsstabens samlade bedömning för det föreslagna yttrandet är att det är en ambitiös utveckling av handlingsprogrammet. Bland annat bedöms det vara positivt att Södertörns brandförsvarsförbund höjer ambitionsnivån och tydligt inkluderar nya utmaningar som samhället har ställt inför samt att handlingsprogrammet tar upp frågan om utbyggnad av tunnelbanans blå linje till Nacka. Likaså att Södertörns brandförsvarsförbund eftersträvar

en flexibel och effektiv organisation som löpande kan anpassas efter de olika prövningar som samhället kan ställas inför framöver.

Ärendet

Södertörns brandförsvarsförbund (SBFF) är ett kommunalförbund med ansvar för räddningstjänsten i kommunerna Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö.

Ansvaret regleras i förbundsordningen och innebär att SBFF hanterar medlemskommunernas skyldigheter och befogenheter enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). Enligt 3 kap. 3 och 8 §§ LSO ska kommunen ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och för räddningstjänst. I handlingsprogrammet ska målen för verksamheten beskrivas tillsammans med de risker för olyckor som finns i kommunen och som kan leda till räddningsinsatser.

Nacka kommun har från Södertörns brandförsvarsförbund fått en remiss gällande kommunalt handlingsprogram 2024 – 2027 enligt lag om skydd mot olyckor (LSO). Eftersom Södertörns brandförsvarsförbund ansvarar för kommunens skyldigheter enligt LSO, är det därför förbundet som upprättar handlingsprogrammet i samråd med relevanta myndigheter. Handlingsprogrammet antas därefter av Södertörns brandförsvarsförbunds förbundsledning för varje ny mandatperiod.

Handlingsprogrammet

Handlingsprogrammet är det politiskt antagna styrdokument som väver samman nationella mål och visioner med lokala förutsättningar. Handlingsprogrammet ska ha en lång varaktighet, det vill säga beskriva vad SBFF ska göra över en längre tidsperiod, men ska aktualitetsprövas minst en gång per mandatperiod.

Handlingsprogrammet ger en övergripande beskrivning av hur SBFF arbetar med att förebygga bränder och andra olyckor samt den samlade förmågan att genomföra räddningsinsatser. Denna förmåga ska redovisas för förhållanden såväl i fred som under höjd beredskap. Mål och inriktningar från handlingsprogrammet och förbundsordningen omsätts årligen till verksamhetsplan och arbetsplaner för de olika avdelningarna, som beskriver hur SBFF arbetar för att uppnå vad som anges i handlingsprogrammet. Utöver förbundsordning, handlingsprogram, verksamhetsplaner och arbetsplaner har SBFF även andra styrdokument som påverkar verksamheten, såsom policys, instruktioner och riktlinjer.

Som underlag för handlingsprogrammet har Södertörns brandförsvarsförbund genomfört en riskanalys. Analysen visar bland annat att verksamheten alltjämt är

väldimensionerad för de vanligast förekommande olyckorna, såsom brand i byggnad, brand utomhus och trafikolyckor.

Målsättningar i handlingsprogrammet

Den övergripande målsättningen med LSO uttrycks i förarbetena som att ”Det måste bli färre som dör, färre som skadas och mindre som förstörs”. Av sammanhanget framgår att det är i samband med olyckor som avses. Värt att nämna finns även i sammanhanget en ”nollvision” mot brand formulerad som att ”Ingen ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av brand”. Dessa övergripande målsättningar mynnar ut i tre nationella mål som beskrivs i LSO.

De nationella målen har i handlingsprogrammet brutits ner till lokala mål som syftar till att förtydliga och precisera vad målen betyder för SBFF. För respektive mål ges även exempel på områden/aktiviteter där specifika mål kan sättas.

1. SBFF skall arbeta aktivt med att öka skyddsnyvån mot olyckor inom förbundet genom att vidta lokalt riktade och differentierade åtgärder för grupper, områden eller olyckstyper som är mer utsatta ur något perspektiv.
2. För att möta den snabba utvecklingen i samhället behöver SBFF vara delaktiga i andra aktörers planering samt utveckla nya gemensamma rutiner, metoder och tekniker inom både det förebyggande och skadeavhjälpande områdena.
3. SBFF skall arbeta aktivt för att stödja och informera invånare och företag i syfte att öka deras medvetenhet om och kunskap kring att förhindra och/eller minska konsekvenserna av olyckor.
4. SBFF skall stärka skyddet mot olyckor genom att utveckla processerna kopplade till myndighetsutövning så att det bedrivs effektivt, enhetligt och rättssäkert.
5. SBFF skall aktivt arbeta för att tiden från att RC-Öst får larm till att skadeavhjälpande åtgärder påbörjas, av SBFF-anställd eller annan av räddningscentralen larmad person och/eller resurs, hålls nere.
6. SBFF skall kontinuerligt utvärdera och där möjligt öka effekten av skadeavhjälpande åtgärder vidtagna av SBFF-anställd eller annan av räddningscentralen larmad person och/eller resurs.

Ledningsstabens bedömning och förslag till yttrande

Sedan det tidigare handlingsprogrammet fastslogs 2019 har samhället fått hantera en världsomfattande pandemi, krig i vår närhet genom Rysslands invasion av Ukraina, ökat terrorhot och en eskalerande våldsutveckling i Stockholms län med skjutningar, sprängningar och anlagda bränder. Samtidigt utgör klimateffekter med ökad risk för omfattande skogsbränder, översvämningar och stormskador ett allt större hot. I en alltmer komplex omvärld ökar således kraven på räddningstjänstens förmåga, uthållighet och samverkan och i samband med detta även vikten av kontinuitetsplanering.

Ledningsstabens samlade bedömning för det föreslagna yttrandet är att det är en ambitiös utveckling av handlingsprogrammet. Ledningsstaben konstaterar att Södertörns brandförsvarsförbund i sin översyn av handlingsprogrammet höjer ambitionsnivån och tydligt inkluderar nya utmaningar som samhället nu har ställts inför i form av försämrat säkerhetspolitiskt läge, ökat terrorhot, eskalerande våldsutveckling och extrema händelser kopplat till klimatutvecklingen.

Det bedöms positivt att handlingsprogrammet tar upp frågan om utbyggnad av tunnelbanans blå linje till Nacka och hur det kan påverka räddningstjänstens insatser på olika sätt. Vidare är ledningsstabens bedömning att det är bra att stor vikt läggs vid det förebyggande arbetet så som att motverka uppkomsten av bränder i flerfamiljshus, aktivt deltagande i stadsutvecklingen och en aktiv omvärldsbevakning. Likaså att Södertörns brandförsvarsförbund eftersträvar en flexibel och effektiv organisation som löpande kan anpassas efter de olika prövningar som samhället kan ställas inför framöver. Slutligen är ledningsstabens bedömning att det också är en förbättring att handlingsprogrammet denna gång har en specificerad programtid.

Ekonomiska konsekvenser

Även om handlingsprogrammet i sig inte till synes kommer att medföra några ökande kostnader kan förverkligandet av det, verksamhetsplan och budget, medföra ekonomiska konsekvenser. Ledningsstaben bedömer att det krävs en tät dialog kring vilka kostnader handlingsprogrammet medför och om det är i linje med den ambition och de mål som kommunerna har med verksamheten. Om handlingsprogrammet eller konsekvenserna av handlingsprogrammet ger ökade kostnader bör kommunerna få kännedom om detta i ett tidigt skede och därmed ges möjlighet att ta ställning till detta.

Konsekvenser för barn

Barn har rätt till skydd och säkerhet. Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter har alla barn rätt till liv, överlevnad och utveckling och rätt att vara så friska som möjligt. En kompetent, resurseffektiv, flexibel och uthållig räddningstjänst ger positiva effekter för alla som vistas i kommunen, barn som vuxna.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse från ledningsstaben daterad den 27 oktober 2023

Bilaga 1: Förslag till yttrande

Bilaga 2: Samråd – Kommunalt handlingsprogram 2024–2027 Södertörns brandförsvarsförbund

Bilaga 3: Missiv

Henrik Ahl
Stabschef
Ledningsstaben

Helena Svärth
Kommunstrateg
Ledningsstaben